

Toimintasuunnitelma vuodelle 2021

YLEISTÄ

Vuosi 2021 on järjestön 53. toimintavuosi. Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n (STOD) tehtävä valtakunnallisena ammatti- ja kulttuurijärjestönä on valvoa jäsenistönsä etuja ja toimia maan teatteritaiteen ja kulttuuripolitiikan kehittämiseksi.

Koronaepidemian murtaessa teatterikentän rakenteita, toimintatapoja, rahoitusta ja jäsenten ansaintamahdollisuuksia, on STODilla merkittävä tehtävä tiedottaa ja lobata korona-EXIT-strategian puolesta. Teattereiden ovet on avattava niin pian kuin se on koronaturvallisesti on mahdollista. Teatterialalla on hoidettu turvallisuusasiat todella mallikkaasti. Sitä helpottavat numeroidut paikat, jolloin turvavälitkin on helpompi hoitaa ja valvoa kuin vapaasti liikkuvassa yleisötilaisuudessa. Myös maskien käyttöä ja käsihygieniää on helpompi valvoa.

STOD käy jatkuvasti julkista keskustelua teatteritaiteen arvoista ja merkityksestä niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. Ammattilaisten arvostuksen ja työllistämisen lisääminen on yksi STOD:n kärkitavoitteista.

STOD kehittää keskustelu- ja toimintayhteyksiä freelance-taiteilijoiden, vapaiden teatteriryhmien ja vakiintuneiden teattereiden kesken. Yhtenä keinona on STOD:n järjestämät jäsentapaamiset. STOD pyrkii edistämään teattereiden henkilöstöryhmien keskinäistä vuoropuhelua.

STOD pyrkii lisäämään teatterikentän rahoitusta. Sitä seurataan aktiivisesti ja kiinnitetään huomiota teattereiden toimintamahdollisuuksien turvaamiseen.

Tavoitteidensa toteuttamiseksi STOD toimii yhteistyössä alan keskeisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa. STOD pyrkii Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton jäsenenä aktivoimaan Temeä ja sen jäsenjärjestöjä keskinäiseen yhteistoimintaan.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

1. Teatteriohjaajien ja dramaturgien edunvalvonta

STOD ajaa Teatterialan työehtosopimukseen kirjauksia vierailevan dramaturgin työehdoista.

Vakinaisten ja vierailevien ohjaajien ja dramaturgien työt ammattiteattereissa ovat dramaattisesti vähentyneet. STODin 377:stä jäsenestä työikäisiä on 255 jäsenenä ja heistä noin 30 työskentelee kiinnitettynä VOS-teatterissa. Muut ovat freelancereita, jotka vierailevat ja työskentelevät määräaikaissa työsuhteissa.

STOD pyrkii vaikuttamaan vierailevien ohjaajien ja dramaturgien käyttöön ammattiteattereissa. Lisäksi tuetaan teattereiden vakituisten dramaturgien ja ohjaajien asemaa. Olemassa olevat vakanssit tulee säilyttää ja uusia vakituksia vakansseja lisätä. Tämä kehitys on myös teatteritaiteen etu, sillä ohjelmistoja on hyvä rakentaa ammattiohjaajan ja -dramaturgin kanssa.

STODin jäsenille tehtiin vuoden vaihteessa koronakysely OKM:n pyynnöstä, jossa kysyttiin koronan takia menetettyjä töitä ja tuloja. Lisäksi STOD tekee kyselyn striimauksista, sillä koronan aikana striimaukset ovat yleistyneet.

STOD pyrkii edistämään sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumista alan työmarkkinoilla ja palkoissa.

2. Kulttuuripolitiikka

STOD vaikuttaa teatteri- ja kulttuuripolitiikkaan yhteistyössä Temen ja sen jäsenjärjestöjen ja muiden alan keskeisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.

Keskustelua monitaiteellisuuden ja kulttuuripoliittisten rakenteiden yhteensopivuudesta, tekemisen tapojen muuttumisesta, laitosten ja vapaan kentän yhteistyöstä sekä yleisötyöstä jatketaan.

Thalia-juhlassa (joka jatkossa järjestetään joka toinen vuosi eli 2021 ja 2023) jaetaan Ohjaaja- ja dramaturgipalkinnot siten, että palkinto jaetaan vuorotellen dramaturgisesta tai ohjauksellisesta teosta. Vuonna 2021 palkitaan dramaturginen teko. Palkinnolla STOD haluaa korostaa ammattimaista ohjaajan ja dramaturgin työtä.

Pyritään yhteistyöhön alan toimintaedellytysten parantamiseksi seuraavien keskeisten toimijoiden kanssa:

1. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry ja sen jäsenjärjestöt
2. Suomen Näyttelijäliitto
3. Teatterin Tiedotuskeskus
4. Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto
5. Kopiosto
6. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu
7. Helsingin yliopiston teatteritieteen oppiaine
8. Aalto-yliopisto
9. Kustannus Oy Teatteri (Teatteri- Tanssi- ja Sirkuslehti)
10. Teatterikeskus
11. Pohjoismainen ohjaajaneuvosto, NSIR
12. Uuden näytelmän ohjelma UNO
13. CEFISTO Centralförbundet för Finlands Svenska Teaterorganisationer r.f
14. Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat
15. Suomen Teatterijohtajaliitto
16. Amk-koulut/ Ammattikorkeakoulujen yhteistyöelin ARENE
17. Assitej
18. Näyttelijätyön laitos, Näty Tampere
19. Tutkivan teatterityön keskus
20. Opetus- ja kulttuuriministeriö
21. Taike
22. Teksti-yhteisö
23. ITI
24. TTU
25. Arkadia-seura

3. Koulutuspolitiikka

Ammattitaitoa kehittävää koulutustoimintaa järjestetään ammattiryhmäkohtaisesti yhteistyössä Temen muiden jäsenjärjestöjen kanssa. Stodilla on myös omaa koulutustoimintaa resurssiensa puitteissa.

Pyritään vaikuttamaan täydennyskoulutuksen kehittämiseen alan ammattiteissa toimivien tarpeita vastaavaksi ja saavutettavaksi. Erityisesti freelance-taiteilijoiden täydennys- ja jatkokoulutusmahdollisuuksia tulee parantaa sekä saada koulutuksen hinta vastaamaan taiteilijoiden tulotasoa.

STOD painottaa teatterinjohtajakoulutuksen välttämättömyyttä. Taideyliopiston Teatterikorkeakoulun johtajakoulutukselle pyritään saamaan jatkoa ja pysyvä asema.

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulussa käydään informoimassa opiskelijoita STODin toiminnasta ja työelämän perusteista. STOD tapaa vastavalmistuneita ohjaajia ja dramaturgeja heidän opintojensa päättyessä, jotta he järjestäytyisivät.

Alan kollegiaalista keskustelukulttuuria kehitetään edelleen esimerkiksi yhteisten teatterikäyntien ja jälkianalyysien merkeissä.

Ammatillinen kehittämisprojekti

STOD käynnistää keväällä 2021 yhteistyössä Teatteri 2.0:n kanssa ammatillisen kehittämisprosessin, jonka tavoitteena on avata ja ajantasaistaa ymmärrystä ohjaajantyön olosuhteista ja ehdoista nyt ja tulevaisuudessa. Kutsumme aiheen asiantuntijoita – ohjaajantyön ammattilaisia – osallistumaan yhteiseen kehittämistyöhön.

Projekti on saanut alkunsa STODin hallituksen ja jäsenistön tarpeesta pohtia ohjaajan asemaa ja siihen liittyviä merkityksiä kuten työnjohtajuutta, työtapoja sekä vuorovaikutusta moniammatillisessa työssä suhteessa aikamme esittämiin ehdotuksiin ja tarpeisiin. Osallistujille prosessi tarjoaa tilaisuuden omien ammatillisten havaintojen ja kysymysten jakamiseen ja jäsentämiseen yhdessä kollegojen kanssa.

Kehittämisprosessi koostuu sarjasta työskentelyjä, joissa osallistujat toimivat aktiivisina tiedon tuottajina ja reflektioijina. Tavoitteena on synnyttää prosessin havaintojen pohjalta kirjallinen koonti/työväline ohjaajantyön olosuhteiden kuvaamiseksi ja kehittämiseksi jatkossa.

Työskentelyn fasilitoinnista vastaa yhteisöasiantuntija Kati Sirén Teatteri 2.0:sta. Kaikki tapaamiset järjestetään Helsingissä.

4. Kansainvälinen yhteistyö

STOD:n jäsenet ovat Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n kautta jäseninä maailmanlaajuisessa teatteri- ja av-alan työntekijäjärjestössä UNI:ssa (Union Network International). STOD seuraa tätä kautta kansainvälistä kehitystä sopimuksissa, lainsäädännössä sekä tekijänoikeuskysymyksissä.

Pohjoismainen yhteistyö on STOD:lle tärkeää. Pohjoismaisten ammattiliittojen toimintalinjojen tunteminen ja näiden maiden akuuttien ilmiöiden peilaaminen omiamme vasten antavat virikkeitä järjestön työlle. Pohjoismaisia yhteistyösuhteita hoidetaan pääasiassa Nordisk Sceninstruktörrådetin (NSIR) kautta. Vuonna 2021 tapaamista ei järjestetä kasvokkain, mutta järjestöjen edustajat kokoontuvat etäkokoukseen keskustelemaan etenkin koronatoimista ja niiden vaikutuksesta kunkin maan teatterielämään.

Viron Teatteriohjaajien Liiton kanssa solmitun 2-vuotisen kulttuurivaihtosopimuksen edellyttämää yhteistyötä jatketaan. Viron ohjaajaliitto kutsutaan myös NSIR-tapaamisiin. STOD suunnitteli jäsenmatkaa Rakvereen 1.-4.7.2020 Baltoscandal-festivaaleille, mutta koronan takia festivaali peruuntui.

STOD suunnittelee jäsenmatkaa Riikaan Homus Novus -festivaalille.

5. Tiedotus

STOD hoitaa tiedotusta Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n sähköisen viikkokirjeen Temeläisen kautta. STOD lähettää jäsenilleen toimintavuonna sähköisiä jäsenkirjeitä tarpeen mukaan.

Järjestön kotisivuja ylläpidetään ja kehitetään samansuuntaiseksi muiden Temen jäsenjärjestöjen kanssa. Kotisivuilla pyritään myös tiedottamaan tapahtumista. STODilla on edelleen kaksi Facebook-ryhmä jäsenille ja julkinen Facebook-sivu tiedottamista varten.

Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry:n hallitus